

w sprawie oceny programowej kierunku psychologia prowadzonego na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach na poziomie jednolitych studiów magisterskich o profilu ogólnoakademickim

§ 1

Na podstawie art. 245 ust. 1 pkt 2 w zw. z art. 258 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1571 z późn. zm.) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, po zapoznaniu się z opinią I zespołu nauk społecznych, prowadzącego działalność w zakresie dyscyplin: nauki o bezpieczeństwie, nauki o komunikacji społecznej i mediach, nauki o polityce i administracji, nauki prawne, nauki socjologiczne, pedagogika, prawo kanoniczne, psychologia, stosunki międzynarodowe, raportem zespołu oceniającego oraz stanowiskiem Uczelni w sprawie oceny programowej kierunku psychologia prowadzonego na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach na poziomie jednolitych studiów magisterskich o profilu ogólnoakademickim, wydaje ocenę:

pozytywną z okresem obowiązywania skróconym do 3 lat

§ 2

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej stwierdza, że proces kształcenia realizowany na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach nie w pełni umożliwia studentom kierunku psychologia osiągnięcie założonych efektów uczenia się dla jednolitych studiów magisterskich o profilu ogólnoakademickim.

Spośród kryteriów określonych w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 września 2018 r. w sprawie kryteriów oceny programowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1787), uszczegółowionych w załączniku nr 2 do Statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej, stanowiącego załącznik do uchwały nr 4/2018 Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 13 grudnia 2018 r. ze zm., kryteria:

1. konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się,
2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

– zostały spełnione częściowo.

Wydanie oceny pozytywnej na okres 3 lat uzasadniają błędy i niezgodności w zakresie wymienionych wyżej kryteriów, które zostały spełnione częściowo:

W odniesieniu do kryterium 1:

1. Nieprawidłowości w opisach efektów uczenia się, kierunkowych i zakładanych dla zajęć określonych w programie studiów, skutkujące brakiem możliwości zbudowania wiarygodnego i rzetelnego systemu weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studentów, polegające na zbyt ogólnym i niespecyficznym opisie efektów uczenia się, nadmiernie lakonicznym ich opisie, przypisywaniu analogicznych lub treściowo podobnych efektów uczenia się różnym zajęciom określonym w programie studiów.

W odpowiedzi na zarzut i związane z nim zalecenie Uczelnia zgodziła się, że niektóre efekty kierunkowe w zakresie wiedzy są zbyt szerokie lub pokrywają się treściowo. W rezultacie:

(1) przeredagowano część opisów kierunkowych efektów uczenia się w zakresie wiedzy, (2) dodano cztery nowe kierunkowe efekty uczenia się (obejmujące m.in. metodologię badań, psychometrię, interwencję psychologiczną), przy czym nie określono ich szczegółowego rozwinięcia w postaci efektów uczenia się zakładanych dla zajęć określonych w programie studiów, (3) zaktualizowano macierz powiązań z efektami określonymi dla zajęć, zachowując dotychczasową strukturę programu i nie dokonując żadnych modyfikacji w odniesieniu do efektów uczenia się zakładanych dla zajęć. Korektę zatwierdził Senat UŚ uchwałą nr 94/2025 z 20 maja 2025 r. Zmiany wejdą w życie od roku akademickiego 2025/2026. W zakresie efektów uczenia się odnoszących się do umiejętności i kompetencji społecznych Uczelnia podkreśliła, iż uważa je za zgodne z poziomem 7. Polskiej Ramy Kwalifikacji i ogólnoakademickim profilem studiów. Jedyną modyfikacją kierunkowych efektów uczenia się w zakresie umiejętności było doprecyzowanie efektu PS_U_1 (wykorzystanie wiedzy w zakresie psychologii ogólnej), by odróżnić go od PS_U_2 (wykorzystanie wiedzy z zakresu psychologii stosowanej).

Należy zauważyć, że w wyniku działań podjętych przez Uczelnię w odniesieniu do opisu kierunkowych efektów uczenia się w zakresie wiedzy poziom konkretyzacji opisu efektów uczenia się wprawdzie uległ pewnej poprawie, lecz w opisach kilku efektów nadal brakuje wskazania konkretnych obszarów wiedzy do opanowania przez studentów, co utrudni studentom i egzaminatorom określenie wymagań. Dla przykładu w przypadku opisu efektu PS_W_5 – „Posiada wiedzę z zakresu biologii i filozofii, umożliwiającą rozumienie opisu funkcjonowania człowieka...” – nie wskazano obszarów biologii (np. neurobiologii, genetyki zachowania) ani filozofii (etyki, epistemologii), zatem zakres wiedzy pozostaje nadal nieokreślony. Podobnie w przypadku opisu efektu PS_W_7 – „Posiada pogłębioną wiedzę psychologiczną i wiedzę z zakresu innych dyscyplin naukowych, umożliwiającą rozumienie problemów i wyzwań społecznych oraz cywilizacyjnych...” – odniesienie jest bardzo szerokie, nieprecyzyjne, które dyscypliny ani jakie problemy/wyzwania mają być analizowane. Dotyczy to również efektu PS_W_13 – „Zna w pogłębionym stopniu zakres i zasady realizacji działań praktycznych psychologa w wybranym obszarze psychologii stosowanej...” – w którego opisie także nie wskazano, o które obszary chodzi, pozostawiając to do dowolnej interpretacji.

Redundancja treści w opisach kierunkowych efektów uczenia się w zakresie wiedzy także nie została całkowicie wyeliminowana. Powtórzenia dotyczą zwłaszcza kompetencji diagnostyczno-badawczych, praktyki zawodowej i wiedzy interdyscyplinarnej. Dla przykładu zakresy opisów efektów uczenia się PS_W_6 (zadania zawodowe: diagnoza, interwencja, opiniowanie), PS_W_12 (działania profilaktyczne i pomocowe) i PS_W_13 (działania praktyczne w psychologii stosowanej) pokrywają się, gdyż powtarzają się w nich odwołania do praktycznej działalności psychologa. W przypadku opisów efektów PS_W_5 (wykorzystanie wiedzy z innych dyscyplin w psychologii) oraz PS_W_7 (wiedza interdyscyplinarna wobec wyzwań cywilizacyjnych) w obu opisach znajduje się odniesienie do konieczności czerpania wiedzy z nauk komplementarnych, brak jest jednak wskazania wyraźnie odmiennych celów nabywania tej wiedzy.

Podsumowując, Uczelnia dokonała punktowych zmian w zakresie opisu kierunkowych efektów uczenia się w zakresie wiedzy, wprowadzając w przypadku części efektów uczenia się bardziej precyzyjne i zróżnicowane opisy i pozostawiając modyfikację opisu efektów uczenia się zakładanych dla zajęć określonych w programie studiów oraz efektów uczenia się w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych do dalszego postępowania w ramach procedur

jakościowych, uznając ich aktualny kształt za wystarczająco zgodny z charakterystykami drugiego stopnia efektów uczenia się właściwymi dla 7. poziomu PRK.

Modyfikacje wprowadzone przez Uczelnię w opisie kierunkowych efektów uczenia się zakładanych dla kierunku psychologia polegają wyłącznie na selektywnym doprecyzowaniu efektów uczenia się z zakresu wiedzy – ograniczono się do zmian kilku sformułowań i dodania kilku nowych opisów. Tymczasem zarzut odnosi się do całego systemu efektów uczenia się zakładanych dla kierunku psychologia, w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, zarówno na poziomie całego programu, jak i efektów uczenia się zakładanych dla zajęć określonych w programie studiów. Dopóki nie zostaną przeprojektowane, w ślad za modyfikacją kierunkowych efektów uczenia się w zakresie wiedzy, wszystkie te warstwy opisu efektów, nadmierna ogólnikowość, powtórzenia treści i lakoniczność sformułowań nadal uniemożliwiają stworzenie wiarygodnego i spójnego systemu weryfikacji efektów uczenia się osiąganych przez studentów. Analiza zaktualizowanych efektów wiedzy pokazuje, że nawet po poprawkach część zapisów pozostaje nieprecyzyjna lub dubluje się z innymi, co potwierdza, że Uczelnia zatrzymała się na pierwszym etapie działań naprawczych. Bez konsekwentnego przeniesienia zmian na obszary umiejętności, kompetencji społecznych i programów poszczególnych zajęć opis efektów uczenia się dla kierunku psychologia nie stanowi podstawy do zbudowania rzetelnego i wiarygodnego systemu weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiąganych przez studentów, co oznacza, że zarzut pozostaje w pełni zasadny.

W odniesieniu do kryterium 2:

1. Brak określenia w programie studiów ustalonym przez senat Uczelni opisu treści programowych umożliwiających osiągnięcie efektów uczenia się zakładanych dla zajęć objętych programem studiów, co jest niezgodne z § 3 pkt 3 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2028 r. w sprawie studiów.
2. Brak spójności między treściami programowymi poszczególnych zajęć a efektami uczenia się przypisanymi tym zajęciom, co przejawia się między innymi doбором zbyt obszernych treści, wykraczających zakresem poza założone efekty uczenia się – na przykład w przypadku zajęć z psychometrii – lub rozbieżnością między obszernymi i szczegółowo opracowanymi treściami a bardzo ogólnie sformułowanymi efektami uczenia się, jak ma to miejsce w wypadku zajęć *elementy psychologii klinicznej dziecka i rodziny*. Stan ten wynika z nadmiernej ogólnikowości w formułowaniu efektów uczenia się oraz ze strukturalnego błędu metodycznego popełnionego na etapie projektowania programu studiów, polegającego na tym, iż dobór treści programowych został dokonany z pominięciem kluczowego kroku wstępnego, którym winno być uprzednie precyzyjne sformułowanie efektów uczenia się, kierunkowych i zakładanych dla zajęć określonych w programie studiów.
3. Dopuszczenie możliwości zaliczenia na poczet praktyki zawodowej czynności wykonywanych przez studenta, w szczególności w ramach zatrudnienia, udziału w projekcie badawczym lub wolontariacie, jeżeli czynności te umożliwiły uzyskanie efektów uczenia się określonych w programie studiów dla praktyk zawodowych. W przypadku ocenianego kierunku potwierdzenie efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów, np. na stanowisku pracy, częściowo lub całkowicie na poczet efektów uczenia się zakładanych dla praktyk zawodowych w programie studiów nie

powinno być stosowane, albowiem student kierunku psychologia w ramach swojej aktywności zawodowej nie może osiągnąć efektów uczenia się zakładanych dla praktyk w programie studiów, gdyż nie może realizować zadań zawodowych psychologa, ponieważ nie uzyskał prawa do wykonywania zawodu i nie posiada tytułu zawodowego magistra uzyskanego na kierunku psychologia.

4. Stosowanie nieprawidłowego systemowego rozwiązania polegającego na zobowiązaniu studentów do samodzielnego wyszukiwania miejsc odbywania praktyk, co w konsekwencji prowadzi do tego, że Uczelnia nie zapewnia studentom miejsc odbywania praktyk.

W odpowiedzi na raport zespołu oceniającego Uczelnia, odnosząc się do zarzutu nr 1 i związanego z nim zalecenia, poinformowała, iż karta kierunku publikowana w uniwersyteckim informatorze ECTS zawiera opisy wszystkich modułów i form pracy studenta oraz zapewnia możliwość pobrania pełnych sylabusów w PDF z wyszczególnionymi tematami zajęć i zalecaną literaturą. Zaznacza też, że udostępniła 145 sylabusów (92 z semestru zimowego i 53 z letniego), jak również hiperłącze do publicznie dostępnego katalogu USOS, w którym sylabusy można przeglądać bez logowania, a studenci po zalogowaniu mogą pobrać kompletne pliki PDF.

Odpowiedź Uczelni nie odnosi się do istoty zarzutu, tj. braku określenia w programie studiów ustalonym przez senat Uczelni opisu treści programowych umożliwiających osiągnięcie efektów uczenia się zakładanych dla zajęć objętych programem studiów. Odpowiedź dotyczy bowiem dostępności opisu treści programowych, a nie sposobu określenia treści programowych w programie studiów ustalonym przez senat Uczelni. Załącznikiem do uchwały senatu jest program studiów. Struktura załącznika obejmuje następujące elementy [na podstawie uchwały nr 430 Senatu Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 27 czerwca 2023 r. w sprawie ustalenia programu studiów na kierunku psychologia obowiązującego od roku akademickiego 2023/2024]: część A: Program studiów – w tej części w punkcie Ogólna charakterystyka kierunku i założonej koncepcji kształcenia znajduje się bardzo ogólna informacja o zakresie wiedzy nabywanej przez absolwenta studiów na kierunku psychologia, ograniczająca się do hasłowego wyszczególnienia zagadnień z zakresu psychologii ogólnej oraz oferowanych do wyboru ścieżek psychologii stosowanej; część B: Efekty uczenia się (niezawierająca odniesień do treści programowych umożliwiających osiągnięcie zakładanych efektów); część C: Plan studiów (również niezawierająca odniesień do treści programowych zajęć objętych planem studiów); część D: Opis modułów – w tej części, w opisie każdego z modułów, w punkcie Cel i opis treści kształcenia znajduje się bardzo lakoniczny, hasłowy opis treści programowych modułu, niepowiązany z zakładanymi efektami uczenia się. Pozostałe wymienione w odpowiedzi Uczelni sposoby charakterystyki treści programowych nie są ujęte w programie studiów określonym przez senat Uczelni. Natomiast sposób przedstawienia treści programowych w programie studiów ustalonym przez senat Uczelni, lakoniczny i hasłowy, nie pozwala na stwierdzenie, czy treści programowe umożliwiają uzyskanie zakładanych efektów uczenia się, a wymóg ten jednoznacznie wynika z § 3 pkt 3 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów, w którym stwierdza się, że w programie studiów określa się zajęcia lub grupy zajęć, niezależnie od formy ich prowadzenia, wraz z przypisaniem do nich efektów uczenia się i treści programowych zapewniających uzyskanie tych efektów. Biorąc pod uwagę powyższe, zarzut nr 1 pozostaje w pełni zasadny.

Odpowiadając na zarzut nr 2 oraz związane z nim zalecenia, Uczelnia odrzuca krytykę „strukturalnego błędu metodycznego”, naruszającego logikę projektowania programu studiów w oparciu o efekty uczenia się, wyjaśniając, że prace nad programem studiów rozpoczęto od analizy charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się właściwych dla poziomu 7. PRK. Charakterystyki te stanowiły podstawę do ustalenia efektów kierunkowych, a następnie szczegółowych efektów uczenia się dla zajęć określonych w programie studiów. Jednak Uczelnia, przedstawiając w odpowiedzi takie podejście do projektowania programu studiów, potwierdza w istocie popełnienie błędu metodycznego. Program studiów na określonym kierunku powinien wynikać z jasno zdefiniowanego celu kształcenia, specyficznego dla dyscypliny, do której kierunek jest przyporządkowany, oraz misji i strategii Uczelni, jak również potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego i przyszłych studentów kierunku oraz z, będącego konsekwencją celu kształcenia, zestawu zakładanych, sprawdzalnych efektów uczenia się, to jest wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, które powinny być nabyte przez studentów, aby cel kształcenia został osiągnięty. Dopiero gdy wiemy, w jakim celu kształcimy i jakie efekty uczenia się musi uzyskać student, aby ten cel został osiągnięty, dobieramy treści, metody kształcenia i weryfikacji tak, by każdy element wspierał zamierzony rezultat. Polska Rama Kwalifikacji stanowi wyłącznie punkt odniesienia, nie jest punktem wyjścia do zaprojektowania programu studiów. Przyjęcie PRK jako punktu wyjścia doprowadziło do stwierdzonych nieprawidłowości w zakresie definiowania efektów uczenia się: kierunkowych i zakładanych dla zajęć określonych w programie studiów – bardzo ogólnych, stanowiących kopie lub przetworzenia opisów efektów „ramowych”, bez uwzględnienia specyfiki kierunku. Uczelnia sama przyznaje w odpowiedzi na raport zespołu oceniającego, że silne odwoływanie się w opisie efektów uczenia się do języka PRK mogło skutkować zbyt małym zakotwiczeniem w konkretnych treściach, i uznaje za wartą uwagi wskazówkę zespołu oceniającego, by efekty zakładane dla zajęć i treści programowe stanowiły spójną, logicznie powiązaną całość. Uczelnia deklaruje w odpowiedzi, że w roku akademickim 2025/2026 przeprowadzi ponowną, pogłębioną analizę zarówno efektów kierunkowych, jak i zakładanych dla zajęć. Podsumowując: Uczelnia odrzuciła zarzut „strukturalnego błędu metodycznego” w projektowaniu programu studiów, lecz w praktyce potwierdziła go, przyznając, że projektowanie programu rozpoczęło się od analizy charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się właściwych dla 7. poziomu PRK, a nie od jasno zdefiniowanego celu kształcenia i wynikających z niego, specyficznych dla kierunku efektów uczenia się. Efektem jest zbyt ogólny, ramowy zestaw efektów, z którymi treści programowe nie są ściśle powiązane. Uczelnia jedynie zapowiedziała pogłębioną analizę efektów w roku 2025/2026 – żadnych korekt dotąd nie wprowadziła. Tym samym zarzut nr 2 i powiązane z nim zalecenia pozostają w pełni zasadne.

Odnosząc się do zarzutu nr 3 i związanego z nim zalecenia, Uczelnia przywołuje w odpowiedzi regulacje uczelniane – Regulamin studiów UŚ, kolejne zarządzenia rektora w sprawie praktyk oraz szczegółowy Regulamin praktyk zawodowych na kierunku psychologia, które wyznaczają jasne ramy organizacyjne: praktyka jest warunkiem zaliczenia semestru i może odbywać się w placówkach zewnętrznych, w jednostkach Uczelni lub, za zgodą opiekuna, zostać zaliczona na podstawie pracy, wolontariatu czy projektu badawczego. Warunkiem każdej alternatywnej formy jest jednak identyczna dokumentacja i uzyskanie efektów uczenia się równoważnych tym, które osiąga się podczas standardowych praktyk pod bezpośrednim nadzorem psychologa. Stąd, jak podkreśla Uczelnia w odpowiedzi, zaliczenia na podstawie pracy lub wolontariatu są rzadkie, student zaś, realizując praktykę w miejscu zatrudnienia, musi podjąć

nowe obowiązki pod kierunkiem psychologa, a nie tylko wykonywać swoje rutynowe zadania. Uczelnia wskazuje w odpowiedzi pozytywne, w jej opinii, przykłady zaliczenia praktyki zawodowej na podstawie czynności wykonywanych w ramach wolontariatu w Narodowym Instytucie Onkologii w Gliwicach czy Centrum Zdrowia Psychicznego Feniks. Podobnie Uczelnia zauważa w odpowiedzi, że udział w projektach badawczych lub obozach naukowych jako forma realizacji praktyki akceptowane są wyłącznie wtedy, gdy obejmują pełne spektrum aktywności charakterystycznych dla danego zakresu psychologii stosowanej. Uczelnia stara się zaznaczyć w odpowiedzi na raport zespołu oceniającego, że choć przepisy Uniwersytetu Śląskiego umożliwiają szeroki wachlarz sposobów zaliczania praktyk, to w praktyce na kierunku psychologia stosuje się je ostrożnie. Kluczowe, jak podkreśla Uczelnia, pozostaje zagwarantowanie, że każda forma pozwala studentowi realnie wykorzystywać wiedzę psychologiczną pod fachowym nadzorem i kończy się rzetelną, kompleksową oceną osiągniętych efektów uczenia się.

Polska Komisja Akredytacyjna nie zgadza się z tą argumentacją, gdyż nie wytrzymuje ona krytyki w kontekście celów praktyki, zakładanych dla praktyk efektów uczenia się oraz zaplanowanych dla praktyk metod i kryteriów oceniania. W karcie praktyk zawodowych jest napisane, iż jednym z celów jest rozwijanie umiejętności wykorzystania wiedzy zdobytej na studiach (zwłaszcza w obszarze dwóch wybranych przez studenta ścieżek psychologii stosowanej) oraz kształtowanie umiejętności i kompetencji niezbędnych w przyszłej pracy zawodowej. Z celami tymi ściśle korespondują wymagania dotyczące zaliczenia praktyk, w jednakowym stopniu obowiązujące wszystkich studentów. Wymagania te, opisane w sylabusie praktyk (udostępnionym w trakcie wizytacji), wskazują, że ocenie będą podlegać na przykład raport szczegółowy z działań praktycznych (diagnostycznych, interwencyjnych, terapeutycznych, promocyjnych, profilaktycznych, szkoleniowych itp.), opis zaplanowanych kroków postępowania diagnostycznego/terapeutycznego/interwencyjnego/projektu badawczego (w tym planowanych metod i narzędzi) oraz opis przebiegu działań praktycznych, np. postępowania diagnostycznego, oddziaływań terapeutycznych, działań interwencyjnych, analiza zastosowanych metod, technik, narzędzi w kontekście problemu pacjenta/klienta i celu podjętych oddziaływań, opis efektów przeprowadzonych działań oraz sporządzenie opinii/protokołu ekspertyzy/planu dalszych oddziaływań. Spełnienie celów praktyki (transfer wiedzy z dwóch wybranych ścieżek psychologii stosowanej, rozwój przedsiębiorczości, samodzielności i odpowiedzialności), osiągnięcie przez wszystkich studentów efektów uczenia się zakładanych dla praktyk zawodowych, jak również możliwość przygotowania zadań wymaganych do zaliczenia praktyki są możliwe jedynie w środowisku, w którym student może wykonywać pełne spektrum zadań psychologa legalnie, etycznie i pod stałym nadzorem. Zatrudnienie na stanowiskach pokrewnych, wykonywanie wolontariatu w placówkach świadczących profesjonalne usługi psychologiczne czy udział w projektach badawczych zapewnia co najwyżej rozwój kompetencji ogólnych, ale nie pozwala na praktyczne stosowanie metod diagnostycznych czy interwencyjnych zgodnych ze standardem zawodowym. Z programu praktyk wynika, iż praktyki przewidują kontakt studenta z różnymi stylami i zadaniami właściwymi dla pracy psychologa, pracę w interdyscyplinarnych zespołach i analizę ścieżek kariery. W przypadku zaliczania praktyki na podstawie czynności wykonywanych w ramach pracy zawodowej czy wolontariatu możliwość takiej obserwacji jest marginalna. Zawód psychologa wymaga szczególnej wrażliwości na przestrzeganie zasad etycznych oraz ochronę praw klienta/pacjenta, tymczasem podejmowanie przez studenta w ramach pracy zawodowej nowych czynności poza jego zakresem obowiązków, wynikających z wymagań

określonych dla praktyk zawodowych, może rodzić ryzyko powstania podwójnych relacji lub naruszać prawo klienta/pacjenta do świadomej zgody, ma on bowiem prawo wiedzieć, że czynności są podejmowane przez osobę kształcąca się. Biorąc powyższe pod uwagę, zarzut nr 3 i związane z nim zalecenie zostają podtrzymane. Na kierunku psychologia wyłącznie praktyki zorganizowane, monitorowane, zapewniające porównywalność między studentami, gwarantujące bezpieczne środowisko dla błędu oraz profesjonalny stały nadzór osoby posiadającej prawo wykonywania zawodu psychologa umożliwiają realizację wszystkich celów dydaktycznych praktyki zawodowej i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów uczenia się, a jednocześnie chronią dobro i prawa odbiorców usług psychologicznych.

Odpowiadając na zarzut nr 4 i związane z nim zalecenie, Uczelnia nie przedstawia propozycji nowych rozwiązań, lecz podtrzymuje argumentację przedstawioną w raporcie samooceny i w trakcie wizytacji, iż samodzielne poszukiwanie miejsc odbywania praktyk przez studentów rozwija ich kompetencje społeczne i przedsiębiorcze, podkreślając przy tym elastyczność kształcenia, zróżnicowane zainteresowania studentów i bariery logistyczne, które mogą wpływać na wybór miejsc odbywania praktyk przez studentów. Zapewnia też, że każdy wybór miejsca odbywania praktyki jest zatwierdzany przez opiekuna praktyki ze strony Uczelni, a po zakończeniu praktyki prowadzone są konsultacje ze studentami i aktualizowany jest nieformalny spis placówek, w których studenci odbywali praktyki.

Polska Komisja Akredytacyjna nie zgadza się z tą argumentacją, biorąc pod uwagę następujące względy o charakterze prawnym i jakościowym. Po pierwsze, praktyki zawodowe są integralnym elementem programu studiów, równoważnym pozostałym zajęciom objętym tym programem. Prawo przypisuje Uczelni pełną odpowiedzialność za organizację i jakość kształcenia, co w różnej mierze dotyczy wszystkich zajęć uwzględnionych w programie studiów, w tym praktyk zawodowych. Tak jak nie oczekuje się od studentów, by zorganizowali samodzielnie realizację pozostałych zajęć, tak nie można oczekiwać, że postąpią w ten sposób w przypadku praktyk zawodowych. Samodzielne szukanie przez studentów miejsc praktyk może pozostać elementem rozwoju przedsiębiorczości studenta, lecz musi odbywać się w ramach zapewnienia wszystkim studentom wyboru miejsca praktyki w oparciu o formalnie zatwierdzoną, zweryfikowaną, nadzorowaną i transparentną sieć placówek. Po drugie, wyłącznie w placówkach zatwierdzonych przez Uczelnię da się zagwarantować i monitorować obecność wykwalifikowanego psychologa-opiekuna, odpowiednie warunki do realizacji zadań diagnostycznych lub interwencyjnych oraz ochronę danych wrażliwych. Umowy i jasno określone kryteria doboru placówek, w których odbywają się praktyki (profil placówki, zakres usług, zasięg działania, sposób dokumentowania), pozwalają Uczelni porównywać doświadczenia różnych studentów i obiektywnie ocenić, czy wszyscy osiągnęli zakładane efekty w ramach dwóch wybranych ścieżek psychologii stosowanej, zgodnie z programem praktyk. Utrzymywanie bazy sprawdzonych miejsc odbywania praktyk, z którymi Uczelnia zawarła umowę, i ich monitorowanie nie wykluczają możliwości zgłaszania propozycji nowych miejsc odbywania praktyk, także przez studentów, o ile nowo zgłoszona placówka spełnia ustalone wymogi i została formalnie zaakceptowana. Tylko przy zachowaniu powyższych standardów jakościowych organizacji praktyk dla się zrealizować cele praktyki, chroniąc jednocześnie interes klientów/pacjentów, studentów i samej Uczelni. Biorąc powyższe pod uwagę, zarzut nr 4 i związane z nim zalecenie zostają podtrzymane.

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej zobowiązuje uczelnię wymienioną w § 1 do realizacji następujących zaleceń:

W odniesieniu do kryterium 1:

Zaleca się rewizję i korektę opisu kierunkowych efektów uczenia się oraz efektów uczenia się zakładanych dla zajęć określonych w programie studiów przez zapewnienie precyzji opisu oraz odzwierciedlenie w nim specyfiki dyscypliny psychologia, do której kierunek jest przyporządkowany, oraz specyfiki poszczególnych zajęć. W konsekwencji pozwoli to na sformułowanie poprawnego opisu efektów uczenia się określonych dla kierunku oraz zajęć objętych programem studiów, poprawny dobór treści programowych umożliwiających studentom osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się oraz zaprojektowanie rzetelnego i trafnego systemu sprawdzania i oceniania efektów uczenia się.

W odniesieniu do kryterium 2:

1. Zaleca się uzupełnienie programu studiów, uchwalonego przez senat Uczelni, o opisy treści programowych, które jednoznacznie umożliwią osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się założonych dla poszczególnych zajęć objętych programem studiów, zgodnie z wymogami określonymi w § 3 pkt 3 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów.
2. Zaleca się zapewnienie pełnej spójności zakresu i szczegółowości treści programowych z efektami uczenia się zakładanymi dla zajęć określonych w programie studiów przez przeprowadzenie kompleksowego przeglądu i korekty efektów uczenia się przypisanych poszczególnym zajęciom w celu zapewnienia ich precyzyjnego i szczegółowego sformułowania, a następnie dostosowanie do nich treści programowych.
3. Zaleca się dostosowanie się do metodyki projektowania programu studiów w oparciu o efekty uczenia się i wyeliminowanie strukturalnego błędu metodycznego polegającego na doborze treści programowych przed uprzednim precyzyjnym określeniu efektów uczenia się.
4. Zaleca się usunięcie z programu studiów możliwości zaliczania na poczet praktyk zawodowych czynności wykonywanych przez studenta na przykład w ramach zatrudnienia, projektów badawczych lub wolontariatu ze względu na brak podstaw merytorycznych i formalnych do potwierdzenia uzyskania przez studenta efektów uczenia się określonych dla praktyk zawodowych na kierunku psychologia, co wynika z faktu, iż student nieposiadający prawa do wykonywania zawodu psychologa nie może realizować w ramach zatrudnienia, projektów badawczych lub wolontariatu zadań, które są konieczne do osiągnięcia założonych efektów uczenia się przewidzianych programem studiów dla praktyk zawodowych.
5. Zaleca się wdrożenie – zamiast zobowiązania studentów do samodzielnego poszukiwania miejsc realizacji praktyk – systemowych rozwiązań zapewniających studentom dostęp do odpowiednio dobranych i zweryfikowanych przez Uczelnię miejsc odbywania praktyk zawodowych, w tym praktyk dla studentów wybierających kształcenie przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela psychologa, zapewniających prawidłową realizację praktyk i osiągnięcie przez studentów wszystkich efektów uczenia się zakładanych dla praktyk.

Pozostałe kryteria zostały spełnione.

§ 3

Zalecenia powinny być zrealizowane w terminie do końca roku akademickiego poprzedzającego rok, w którym przeprowadzone zostanie kolejne postępowanie oceniające, wskazany w § 4.

§ 4

Z uwagi na zaistnienie okoliczności przewidzianych w ust. 3 pkt 2 załącznika nr 3 do Statutu kolejne postępowanie oceniające na kierunku psychologia na uczelni wymienionej w § 1 nastąpi w roku akademickim 2027/2028.

§ 5

1. Uczelnia niezadowolona z uchwały może złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.
2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, należy kierować do Polskiej Komisji Akredytacyjnej w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały.
3. Na składającym wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy ciąży, na podstawie art. 245 ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, obowiązek zawiadomienia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego o jego złożeniu.

§ 6

Uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:

1. Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego,
2. Rektor Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach.

§ 7

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Polskiej Komisji Akredytacyjnej